

› Fokker van het Jaar

“Met een Gelders
paard kun je alle
kanten op”

In een pittoreske kleine witte hoeve aan de rand van Klarenbeek woont Tinus, ofwel Ties, Buitink. Hij werd afgelopen zomer op de Nationale Dag van het Gelders Paard uitgeroepen tot Fokker van het Jaar.

Tekst: **GEMMA JANSEN** — Beeld: **THEO JANSSEN E.A.**

De 94-jarige fokker is net zo veelzijdig als het Gelders paard. Hij fokte een goedgekeurde tuigpaardhengst, de Gelderse kampioenshengst van de KWPN Stallion Show, een veulenkampioen, meerdere dressuurpaarden die op het hoogste niveau uitkwamen en best wat internationale menpaarden die samen goed waren voor een hele rits aan medailles. “Deze boerderij is gebouwd door mijn grootvader”, zo begint Ties. “Vervolgens woonden mijn ouders hier en nu dus ik. Van oorsprong was het een gemengd bedrijf, zoals dat vroeger vaak ging; we hadden een paar melkkoeien, wat fokzeugen en zo’n 100 legkippen. Al het werk op het land gebeurde nog met paarden. Ik heb zelf ook heel wat uren achter de paardenbillen gelopen, bijvoorbeeld met ploegen. Mijn vader had heel lang een Oldenburger; een gruwelijk sterk paard. Waar andere boeren twee paarden voor gebruikten, deed hij hetzelfde werk in zijn eentje, een geweldig dier.”

Gevorderd

Ties’ vader stierf op jonge leeftijd. “Hij was nog maar 49 jaar toen mijn moeder hem dood vond. Ik was toen pas twaalf jaar en nog niet oud genoeg om een boerderij te runnen. Daarom kwam er een neef in huis die al het werk op de boerderij deed, totdat ik oud genoeg was om het zelf te doen. In de oorlog werden alle paarden gevorderd. We hadden die van ons goed verstopt achter een muur van stro. Dat ging in de winter prima, maar toen het voorjaar werd moesten we dat paard weer tevoorschijn halen om mee te werken. Mijn neef ploegde het weiland en zette het paard in zijn gewone stal tijdens het middageten. Precies op dat moment reed een auto met Duitse soldaten het terrein op en voor we het wisten hadden ze ons paard te pakken. Die hebben we nooit meer teruggezien. Ik kan me de wanhoop van mijn moeder nog herinneren, want hoe moest nu al dat werk op het land worden gedaan?”

Didolein loopt in Amerika Grand Prix met Carly Neilson. Deze Dutch Dormello DDH-dochter stamt uit Wendolein, een van de favoriete fokmerries van Buitink.

Uiteindelijk werd ook dat opgelost, met hulp van andere boeren. En na de oorlog kwamen er bij ons weer nieuwe paarden.”

Alle kanten op

“Toen ik de boerderij overnam, ging ik verder met wat zwartbonte koeien en wat varkens. De trend van steeds maar meer koeien en varkens houden begon toen al wel. Alle boerderijen moesten groter en nog groter worden, dat hoefde voor mij niet zo. Ik hield meer van het kleinschalige, wel had ik destijds nog een stuk of zes, zeven paarden. Toen de tractor kwam, hadden die werkpaarden geen echt nut meer. Ik heb ze ingeruild tegen tuigpaarden, want ik kon niet zonder paarden en die vond ik erg mooi.”

Uit de keurmerrie Lianne (Ganges uit Farina van Ureterp, fokker P. van Oosterom uit Lopik) fokte Buitink in het jaar 2000 de KWPN-tuigpaardhengst Torino. Deze Jonker-zoon heeft in het vierspan van de Hongaar József Dobrovitz goed werk geleverd,

met onder meer een bronzen teammedaille tijdens de WEG in Caen, de zilveren teammedaille in het WK in Breda (2016) en twee bronzen teammedailles tijdens de EK's van 2013 en 2015. In totaal liep Torino zes internationale kampioenschappen.

“Toch ben ik al vrij snel helemaal op de Gelderse toer gegaan. Waarom Gelders? Omdat je met een Gelders paard eigenlijk alle kanten op kunt: je kunt ermee mennen, een dressuurproef onder het zadel doen en zelfs een sprongetje maken. Zelf mende ik recreatief, dat stelde niet zoveel voor. Mennen deed ik met veel plezier, maar de fokkerij trok mij veel meer dan de rijderij. Hier thuis heb ik 5,5 hectare om de deur liggen en toen ik nog meer paarden had, huurde ik voor de merries een stukje weiland verderop erbij. Ik liet ieder jaar wel een paar merries dekken. Ik wilde ieder jaar wel graag een paar veulentjes in de wei, daar kon ik echt van genieten. Voor mij was het altijd de mooiste tijd van het jaar als er een paar goede veulens in de wei liepen.”

Tijdens de huldiging van Ties Buitink verscheen Geert Dijkhof met zijn medaillewinnende tweespan. De zwarte Carino (v.Ulandro) liep samen met Bahrein (v.Patijn) op drie internationale kampioenschappen, waarvan hij op het WK in 2019 teamzilver won.

Het succes

Het echte Gelderse succes begon toen Ties de in 1994 geboren Madolein kocht. Deze dochter van Fabricius uit de preferente keurmerrie Udolein (v.Marius) is gefokt bij Jan van Zetten uit Kesteren. Inmiddels heeft Madolein ook de predicaaten preferent en keur bij haar naam staan. Haar dochter Udolein (v.Parcival) werd in 2001 veulenkampioen in de Gelderse richting. Madolein is tevens moeder van Zarino (v.Special D). Hij werd door Jeffrey Heijstek uitgebracht in de Zware Tour, waarna hij verkocht werd aan een Japanse ruiter, die er vervolgens internationaal mee uitkwam in de Lichte Tour.

Garino werd een aantal jaren later geboren. Deze Alexandro P-zoon was in 2014 de verrassing van de KWPN Stallion Show. Garino werd niet alleen aange- wezen voor het verrichtingsonderzoek, maar tevens tot kampioen uitgeroepen. Ties verkocht deze hengst als veulen aan zijn dorpsgenoot, de internationale menner Geert Dijkhof. Garino bleek uiteindelijk te groot te worden als menpaard voor de samengestelde mensport. Bertus Verwajen, een goede vriend van Ties, zag Garino bij Geert in de wei staan. Hij kocht hem net op tijd, want Geert wilde Garino laten castren en had daar al een afspraak voor gemaakt. En dan had niemand kunnen genieten van het glorieuze optre-

den van de hengst. “Het was geweldig om dat mee te mogen maken, Garino kwam de baan in en alle mensen juichten voor hem. Toen was ik wel even heel erg trots.”

De door Ties gefokte Carino is overigens jarenlang een vaste waarde geweest in het internationale tweespan van Geert Dijkhof. De Ulandro-zoon (uit Lerdien ster van Fortissimo) liep op het WK in 2019 naar de zilveren teammedaille.

Elite

Uit Madolein werden bij Ties ook nog twee elitemerries geboren. Kadolein kreeg tijdens haar stamboekopname een mooie bovenbalkscore van 85/80. Voor de draf en haar houding kreeg deze merrie 85 punten. Ze werd omschreven als een merrie die zeer goed in het Gelders model staat en veel front heeft. Met name in de draf en de houding is de Alexandro P-dochter heel overtuigend. Op de Nationale Dag van het Gelders Paard deed ze mee in de rubriek voor de vier- tot en met zevenjarige stermerries. Hierin werd ze tweede en mocht door naar de NMK, waar ze de eervolle derde plaats behaalde. In het najaar deed Kadolein aangespannen mee aan de IBOP, waarvoor ze 77,5 punten en daarmee definitief elite werd. De andere elitemerrie uit Madolein is Dadolein. Ze kreeg op de stamboekkeuring een 8,5

Udolein (v.Parcival) werd in 2001 nationaal veulenkampioen.

Garino (v.Alexandro P) werd in 2014 kampioen van de KWPN Stallion Show.

voor haar draf en galop. Met deze merrie komt er echt wel iets binnen. De totaalscore voor de goed ontwikkelde Dadolein bedroeg 74 punten. De donkerbruine merrie is een dochter van Dutch Dormello DDH en wordt nog volop ingezet voor de fokkerij, dit jaar kreeg zij een dochter van For Romance; Udolein.

Uit de stam van Madolein komen veel sportpaarden die in verschillende disciplines weten te presteren. Dit is ook de moederlijn van de door Wilma Wernsen gefokte en opgeleide Grand Prix-paarden Apretado (v.Scandic) en Estupendo (v.Ziësto).

Hoogbenig en lang gelijnd

In 2003 werd uit Madolein de stermerrie Wendolein (v.Metall) geboren. “Zij werd een van mijn favoriete fokmerries. Al haar veulens waren mooi. Ik puzzelde graag ieder jaar over welke hengst het beste bij haar paste. Ik zocht altijd naar een hengst, die heel goed fokte. Ik zag bij zo’n hengst graag dat hij hoogbenig en langgelijnd was, ik ben zeker geen fan van beknopte paarden. Ik zie wel graag een lange hals en een mooi hoofd en natuurlijk moest de hengst goed kunnen bewegen. De Gelderse paarden zijn de laatste jaren moderner en dus mooier geworden en dat vind ik een goede ontwikkeling. De toekomst voor het Gelders paard zie ik als een uitdaging, maar wel een hele mooie. Ik denk dat met hulp van enthousiaste liefhebbers het Gelders paard kan blijven groeien en

steeds moderner en sportgerichter wordt. Ook als menpaard komt er steeds meer vraag naar. Minder robuust is voor mij geen probleem, want ik zie graag een luxe en chique paard, maar het moet wel echt herkenbaar een Gelders paard blijven en zeker geen rijpaard worden.”

Aardig goed bekijken

“Als een veulen eenmaal was geboren, kon ik aardig goed bekijken of het een goed veulen was of niet. Soms gebruikte ik twee jaar achter elkaar dezelfde hengst, maar dan was het wel altijd een verrassing, wat eruit kwam. Het ene jaar leek het veulen veel meer op zijn vader en het andere jaar meer op zijn moeder. Ze kunnen ook nog mee- of tegenvallen. Soms werd er een gewoonachtig veulen geboren en groeide zo’n veulen heel mooi uit. Soms werd een apart veulen niet wat ik ervan had verwacht, dat hoort allemaal bij de fokkerij.” In combinatie met Dutch Dormello DDH kreeg Wendolein in 2008 het merrieveulen Didolein. De Amerikaanse Carly Neilson start Grand Prix met deze merrie, nadat ze haar in 2018 in Duitsland kocht. “Ik heb alle tijd genomen om haar verder op te leiden”, vertelt de Amerikaanse amazone. “Sinds dit jaar start ik officieel in de Grand Prix met haar. Ze is een hele fijne en lieve merrie. Alleen werd haar merriedrag in de loop der tijd steeds lastiger en daarom hebben we als een soort laatste kans haar eierstokken door de

dierenarts laten verwijderen. Hiermee waren gelukkig de problemen opgelost, alleen betekent dat ook dat we geen veulens met haar kunnen fokken. Momenteel is ze heel fijn te rijden en gaan de scores nog steeds omhoog. Ik begrijp dat ze uit een hele goede merrielyn komt en dat maakt me extra trots op haar.”

Dijbeen gebroken

Ties vervolgt zijn verhaal door te vertellen dat het niet meer haalbaar is om paarden aan huis te hebben. “Afgelopen voorjaar had ik nog drie merries. Overdag liepen ze in de wei en ’s nachts kwamen zij op stal. Ik had er al eentje binnengelaten en zij begon aan haar brokjes in de voerbak, dus ik liet de deur open om wat stro te pakken om haar stal op te strooien. Net toen ik de stal weer in ging, vond zij dat ze nog wel even naar buiten kon. Ze liep me in haar haast hartstikke ondersteboven. Ik kon niet meer overeind komen, niet zo raar, want eenmaal in het ziekenhuis bleek dat ik mijn dijbeen had gebroken. Ik lag drieënhalve maand in het ziekenhuis en moest eigenlijk weer opnieuw leren lopen. In die tijd zorgde mijn buurman heel goed voor mijn paarden. De breuk is helemaal genezen, maar toen ik thuiskwam wilde ik de buurman niet langer opzadelen met de zorg voor die drie paarden

en besloot ze te verkopen. Ze zijn alle drie naar Bertus Verwaijen gegaan. De twee jonge merries heeft hij nog en Wendolein is verkocht naar een liefhebber. Wendolein was zo’n fijn paard, daar kon ik echt alles mee. Dat makkelijke karakter gaf ze door aan al haar nakomelingen. Afscheid van Wendolein vond ik echt heel moeilijk, dus ik hoop haar binnenkort nog een keer te kunnen bezoeken. Toen Wendolein hier afgelopen zomer wegging, was ze drachtig van Alexandro P. Dat vind ik een geweldige Gelderse hengst en ik heb hem dan ook meermalen gebruikt in mijn fokkerij. Wat die hengst kon laten zien, was echt fantastisch. Een heel veelzijdig paard; mooi om te zien en geweldig beweegt.”

Groot gemis

Ties ervaart het afscheid van zijn paarden als een groot gemis, ze hebben zijn leven wel degelijk mooier gemaakt. Wat hij altijd jammer heeft gevonden, was dat hij zijn liefhebberij thuis niet echt kon delen. “Ik ben nooit getrouwd geweest; degene die ik hebben wilde, wilde mij niet en degenen die dat wel wilden, wilde ik niet. Ik had geen vrouw en dus ook geen kinderen. Wel had ik een goede kennis, Tonny Verbeek uit Eerbeek en daarmee bezocht ik alle keuringen. Tonny is helaas al overleden. Ook leuk was dat een aantal mensen altijd even

een kijkje kwam nemen als er een veulen geboren werd. Toen ik nog wat jonger was, kende ik alle bloedlijnen uit mijn hoofd. Niet alleen van mijn eigen merries, maar ook van de goede merries uit de buurt en van heel veel hengsten. Dat raak ik wel een beetje kwijt. Ik zeg altijd: ‘als je ouder wordt, is vergeten het enige dat beter gaat’. Stel dat ik mijn leven nog een keer mocht overdoen, dan nam ik meteen weer Gelderse paarden”, besluit de Fokker van het Jaar in de fokrichting Gelders paard. •

Quillemette Kraaijkamp

◀ Zarino (v.Special D) werd door Jeff Heijstek in de Zwarte Tour uitgebracht. De zoon van Special D had nadien met een Japanse ruiter nog een carrière in de Lichte Tour.